

Toksiner – hvad er det?

**Af Sabine Stoltenberg
Grove, konsulent,
sasg@seges.dk**

Forskellige svampe danner toksiner, og som griseproducent skal man være opmærksom på tre overordnede typer af toksiner, som kan findes i foder og korn.

Den første kategori er toksiner, som dannes i vækstsæsonen. Dette er primært fusarium-toksiner, eksempelvis DON, ZEA med flere. Disse toksiner findes generelt i højeste grad i hvede, men også i triticale og i lavere grad i byg og havre. De har en større forekomst i hvedemarker med forfrugt hvede og sam-

tidig reduceret jordbearbejdning. Den største risikofaktor for udvikling af fusarium-toksiner i kornet er dog vejret under blomstring i vækstperioden på marken.

Toksinerne findes også i høj grad i halm. Derfor kan det være gavnligt at stille krav til kvaliteten af halm, som bruges til fodring og strøelse. Der er mindre viden om, hvad der fremmer indholdet i halmen. Grise er ret følsomme over for fusarium-toksiner, som oftest giver nedsat ædelyst, forringet immunitet og dårlig reproduction.

Derudover findes toksiner, som dannes efter høst under

dårlige lagerforhold. Dette er ochra-toksiner, produceret af *Penicillium*-svampe. Generelt har der ikke i de senere år været store problemer med ochra-toksiner, som giver permanente nyreskader hos grisene og fører til kassation på slagteri.

Den sidste kategori af tok-

Toksiner - hvad er det?

- De vigtigste toksiner i Danmark er fusarium-toksiner, og de findes både i kornkerner og halm. De dannes i vækstsæsonen under blomstring.

siner er de meget giftige aflatoxiner, som produceres af *Aspergillus*-svampe. Toksinet importeres i foder fra tropiske og subtropiske områder, det være sig for eksempel sojaskrå. Produktion af toksinet starter før høst og forværres ved u hensigtsmæssig lagring. Heldigvis ses konsekvensen af aflatoxin-forgiftning sjældent i danske produktions- og både ochra- og aflatoxiner bliver kontrolleret af Fødevarestyrelsen med fastsatte maksimumværdier.

Se mere på svineproduktion.dk under Svampetoksiner.